

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Отже, результативність проведення усього досудового розслідування шахрайства, підозрюваним якого виступає іноземець, залежить від оперативного та якісного проведення допиту. Слідчий повинен враховувати всі особливості правового статусу підозрюваного та організувати проведення допиту так, щоб не порушити прав іноземця. Застосування таких тактичних прийомів як постановка запитань та викриття неправди в показаннях, допоможе досягнути мети виявлення всіх можливих обставин вчинення кримінального правопорушення.

Список використаних джерел:

1. Белкин Р. С. Криминалистическая энциклопедия / М. : БЕК, 1997. 342 с.
2. Порубов Н. И. Тактика допроса на предварительном следствии / М. : БЕК, 1998. 208 с.
3. Салтєвський М. В. Криміналістика. Підручник: У 2 ч. Ч. 2. Харків: Консум, 2001. 528 с.
4. Львов С. А. Некоторые тактические особенности производства допроса иностранных граждан. *Юристь-Правоведъ*. 2017. №. 3 (82).
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України, Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13.

Цісар Богдана Олександрівна,
курсант факультету економіко-
правової безпеки

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Бідняк Ганна Сергіївна,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри
криміналістики, судової медицини
та психіатрії Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОТРИМАННЯ ДАКТИЛОСКОПІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

У криміналістиці одним із самих перших є вчення про сліди рук людини, з огляду на історію виникнення та використання в процесі розкриття та розслідування злочинів. Вивчення розвитку дактилоскопічних

знань, особливості їх застосування у в діяльності органів досудового розслідування та прокуратури уможливають виділити окремі події, що характеризують головні риси становлення цього цікавого розділу криміналістичної науки та необхідного виду діяльності, що сприяє розкриттю та розслідуванню злочинів. Взагалі, дактилоскопічні сліди, як відображення морфологічних особливостей рук та рельєфу шкіри, а також унікальні властивості папілярних узорів, їх неповторність, індивідуальність та незмінність здавна цікавили людство [1].

Що ж таке відбитки пальців? У криміналістиці існує таке поняття «відбитки пальців» зазначається, що це спосіб ідентифікації особистості, заснований на унікальності малюнка папілярних узорів пальців людини. Ідентифікація за відбитками пальців використовується не лише в криміналістиці, а ще й в прикордонних, банківських та інших сферах. Щоб з безпрецедентною точністю підтвердити особистість використовують відбиток пальця, його неможливо забути або передати іншому. Для прикладу використання відбитку пальця ми можемо зазначити, що сенсори Touch ID в останніх iPhone і iPad, MasterCard вирішили запропонувати абсолютно логічне рішення –використовувати відбиток пальця замість ПІНкоду банківської картки.

Відбитки пальців дали ключові докази у незліченних випадках серйозних злочинів. Але все ж є деякі ситуації, в яких відновити відбитки пальців може бути важко або неможливо, і це може спричинити головний біль для судових слідчих. Шукаючи вирішення цієї проблеми деякі дослідники, почали розуміти, що відбиток пальців можна використовувати набагато більше, ніж просто унікальний зразок хребта.

Відбиток пальця утворюється, коли поверхня нігтьової фаланги контактує з поверхнею. Палець залишає після себе сліди від поту та будь-яких інших речовин, присутніх на пальці, яких підозрюваний, можливо, доторкнувся. Ці речовини осідають за характерною схемою хребтів, наявних на кінчику пальця донора. Більшість відбитків пальців невидимі неозброєним оком і потребують хімічного процесу розвитку, щоб візуалізувати їх. А новіші процеси можуть отримати набагато більше інформації про власника відбитків пальців, чого вони торкнулися, що вони їли та навіть які наркотики вони вживали.

Відбитки пальців дали ключові докази у незліченних випадках серйозних злочинів. Але все ж є деякі ситуації, в яких відновити відбитки пальців може бути важко або неможливо, і це може спричинити головний біль для судових слідчих. Шукаючи вирішення цієї проблеми, такі дослідники, як я, почали розуміти, що відбиток пальців можна використовувати набагато більше, ніж просто унікальний зразок хребта.

Ми певним чином створили простий метод вивчення відбитків пальців таким чином для використання поліцією, але деякі досягнення були досягнуті. Наприклад, дослідники показали, що контакт з наркотиками або вибуховими речовинами може бути встановлений за

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

відбитками пальців, і це може допомогти звузати список можливих підозрюваних.

Якщо ми думаємо ширше, ніж криміналістика, відбитки пальців можуть дати дуже захоплюючі можливості для майбутнього медичного тестування. Наприклад, відбиток пальців - це дуже зручний спосіб дати пробу в тесті на наркотики. Це набагато швидше і простіше, ніж здавати кров або сечу, і набагато складніше підробляти, оскільки вона містить ідентифікаційні патерни містять не тільки піт підозрюваного, але й сліди будь-яких речовин, яких підозрюваний торкнувся. Це може бути дуже корисним свідченням, якщо відбитки пальців містять кров жертви чи вибухонебезпечні сполуки, оскільки вони миттєво пов'язують підозрюваного з цими речовинами. Але навіть тоді відбиток пальців не дає жодних слідчих наслідків, якщо підозрюваний не знаходиться в базі даних про відбитки пальців.

Ось де можуть з'явитися нові способи аналізу відбитків. Нещодавно дослідники показали, що речовини, які покривають мобільний телефон, можуть змінюватись залежно від того, кому належить пристрій через масив харчових продуктів, косметики, медикаментів та інших забруднень навколишнього середовища, до яких ми належимо. піддаються впливу. За тією ж логікою речовини на відбитках пальців повинні відрізнятися аналогічно, і були зроблені деякі ранні спроби продемонструвати це.

Якщо це доведеться, цей принцип означатиме, що відбиток пальців може дати молекулярний підпис, який може розкрити аспекти життєдіяльності та оточення людини, такі як їх робота, харчові звички або медичні проблеми. Це може допомогти поліції розібратися, кому належать відбитки. Відбитки пальців робляться не тільки з речовин, яких ви торкнулися, але і з речовин, які виводяться з ваших еккринових залоз (потові залози, розташовані на кінчиках пальців). Оскільки піт може містити сліди речей, які ви поглинули, це означає, що відбитки пальців можуть містити сліди наркотиків, які ви приймали. У недавній роботі з клінічної хімії ми з колегами показали, що можна виявити вживання кокаїну, героїну та морфіну з одного відбитка пальця.

Ці речовини напрочуд поширені серед відбитків пальців широкої популяції. Наприклад, у 13% споживачів наркотиків, які ми перевірили, були відбитки кокаїну на відбитках пальців, ймовірно, взяті з банкнот або інших забруднених поверхонь. Але фактичний споживач наркотиків здасть до 100 разів більше у своїх відбитках. Більше того, наркотики все ще можна виявити навіть після миття користувача, оскільки речовини постійно виводяться після вживання. Це означає, що ми можемо розпізнати відбитки пальців споживачів наркотиків та тих, хто не вживає наркотики.

Хоча це може здатися тривожним, що так багато користувачів, які

не вживають наркотики, кокаїн мають на кінчиках пальців, варто зазначити, що тест набирає кількості десятків пікограм (0,00000000001 г) наркотику. Отже, це не означає, що ми стикаємося з надзвичайною ситуацією в галузі охорони здоров'я. Наші методи просто стають більш чутливими до крихітних слідів, тому нам зараз легше виявити речі, які могли б уникнути уваги раніше. [3].

На сьогодні всі підрозділи дактилоскопічних досліджень та обліків Експертної служби МВС об'єднані між собою за допомогою відомчої телекомунікаційної мережі. Це дозволяє оператору з робочого місця АДС, яке встановлене в обласному центрі перевірити сліди за масивом Центрального дактилоскопічного обліку ДНДЕКЦ МВС.

Слід зазначити, що автоматизація дактилоскопічних обліків не лише сприяла результативності дактилоскопічних перевірок, а й викрила ряд проблемних питань, пов'язаних із формуванням дактилоскопічних масивів. При кодуванні відбитків з дактилокарт, оператори АДС стикаються із рядом недоліків, які виникають під час дактилоскопіювання осіб, а саме:

- нечіткі, неконтрастні зображення відбитків, не всі зони візерунків відображені, замість відбитка стоїть відтиск;

- відбитки пальців рук на дактилокарті «забиті» друкарською фарбою або, навпаки, не відображені внаслідок малої кількості фарби;

- відбитки накладаються один на інший, виконані зі зрушенням в процесі прокатки пальця;

- відсутні контрольні відтиски пальців та долонь рук, що не дозволяє оперативно впевнитися у правильності порядку розташування відбитків, та не дає можливості працювати з слідами долонних поверхонь;

- папір дактилокарти, на якій здійснюються прокатка неякісний, волокнистий тощо;

- інформаційні дані про особу заповнені не повністю, нерозбірливим почерком, що у разі ідентифікації не дозволяє визначити установочні дані особи.

З плином часу криміналістична наука стрімко та активно розвивається, не зупиняється на досягнутому і розширяє список біометричних ідентифікаторів, відомості про яких включені до бази даних правоохоронних органів України. В майбутньому до відомостей про відбитки пальців і ДНК буде додаватися інформація про райдужні оболонки очей осіб, а також відбитки долонь рук і ступні ніг, а також дані про голос людини.

Список використаних джерел:

1. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз: затв. наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5 (у ред. наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 № 1950/5) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

www.rada.gov.ua.

2. Інформаційно-методичний лист з правил поводження з об'єктами-носіями, на яких можуть бути залишені як сліди рук, так і сліди біологічного походження осіб, причетних до учинення злочину при огляді місця події та в лабораторних умовах / ДНДЕКЦ МВС України. К., 2012. – 5 с.

3. Криміналістика: учебник / Т. В. Аверьянова, Р. С. Белкин и др. М.: НОРМА – ИНФРА-М, 2000. – 990 с.

4. Іщенко А. В. Історія використання дактилоскопічних знань: від витоків до перших спроб узагальнення / А. В. Іщенко, Х. М. Коцюлим // Матеріали Міжнародного круглого столу «Проблеми теорії та практики судової експертизи» (м. Луганськ, 18 травня 2012 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kkrimlguvd.org.ua>.

5. Рогатюк І. В. Напрями удосконалення використання дактилоскопічної інформації в діяльності органів досудового розслідування та прокуратури / І. В. Рогатюк // Часопис Київського університету права. – 2014. – № 1 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2014_1_69.

6. Свобода Є. Й. Деякі аспекти правового регулювання дактилоскопічної реєстрації. Вісник Академії адвокатури України. 2010. № 3. С. 148-153.

Черкас Катерина Шалвівна,
курсант факультету економіко-
правової безпеки

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Єфімов Микола Миколайович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Допит є найбільш розповсюдженою слідчою (розшуковою) дією при розслідуванні більшості кримінальних правопорушень. В той же час,